

zhaaja vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravištvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
lžajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis! se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 24. avgusta 1899.

Tečaj XXXIII.

Kako je bilo prejšnje čase?

Lepo je bilo urejeno družabno razmerje pri starih Slovencih, kakor smo videli. Bili so razširjeni od Bavarskega notri v Ogersko, od Donave do Jadranskega morja. Če bi jih bilo prošnilo o pravem času krščanstvo in če bi se bili tesneje združili v trdno celoto, razvili se bi bili krasno in dandanes bi bili morda mogočnejši in srečnejši nego kateri koli narod: saj so imeli že prostrane in prelepe dežele in velik del morja v svojej oblasti, a razprostrli se bi bili kajpak še dalje, kakor so se v resnici, namesto njih, drugi narodi; prizavzeli bi bili brez težave do mala vso Ogersko, ki je bila tedaj, kar je že néso imeli Slovenci, precej brezljudna. Če je že vsaka duša človeška sploh, kakor piše starodaven cerkven pisatelj, po svojej bitnosti (naturi) krščanska, je to še prav posebno duša slovenska. Z radostjo se mnogokrat spominjam zlasti v teh za nas hudih časih, kako mi je dejal pred nekaj leti sivolas starček trapist, ki je bil trd Nemec iz Nemčije in je pastirstvoval do visoke starosti mej trdimi Nemci, nazadnje pa našel počitka v rajhenburskem samostanu; rekel mi je, ko je bil progledal in proučil нрав in značaj našega naroda: »To ljudstvo je, kakor navlašče zato, da bi polnilo nebesa«. Zares, če bi bil naš blagohotni in bratoljubni narod zavladal, ko bi ga bila prodrila in še bolj oblačila in oplemenitila krščanska vera, bile bi dandanes pač drugačne, vse boljše in milejše razmere v Evropi. Toda zagospodovali so nam Germani, katerih

narava je gospodljiva, svojeljubna. Videli smo zadnjič, kako hud jarem sužnosti so nam v začetku naložili, a kako je sv. cerkev vplivala in skrbela, da se je polagoma olajšal in oslajšal: da je bilo ob koncu srednjega veka koli prijetno kmetu živeti. A tudi poslom in kmetiskim delavcem.

To dokazujejo razna dejstva iz tistih dob. Sicer so takratne razmere še ubogo malo znane; tistočasne listine so še malo natisnene in še menj razjavljene. Vendar imam pred soboj več rokopisnih in tiskanih del, katera nas o tem uverjajo in prepričujejo. Poleg drugega na primer urbárij Teharski; kakor znano, imeli so Teharčanje kakor plemiči tiste pravice, kakor grajščaki, samo še večje. V tem njih urbarju so popisani davki, katere so jim morali dajati njih služni kmetje raznih krajev, daleč gori v Savinjsko dolino. In ti davki so bili razmeroma prav majhni; n. pr. Tomaž Zupan (ravno pri njem se mi je spis odprl) je plačeval od cele kmetije: 43 črnih penězov, 2 polovici ovsa in 10 jajec; Blaže Valek od polzemlje: 30 črnih penězov in 5 jajec itd. Tudi tlaka, ki je bila začetkoma res prav huda, ker so jo mogli zahtevati grajščaki, kadar koli so jo potrebovali — tudi tlaka kesneje, ko so določili natanko tudi to dolžnost, ni bila pretrda. To se vidi že iz tega, da so se odkupovali od nje s kakimi tremi ali štirimi goldinarji; včasih je pa sploh néso zahtevali.

Res, da raj še ni bil nikedar nikoli na sveti; a da je takrat, ko je bila katoliška cerkev mogočna, ko je bilo krščanstvo že prerodilo in še prošinjalo ljudi, da je takrat

bilo še koli dobro na zemlji, kažejo še razne druge istine. Dajali so na pr. kmetje svojim hčeram dote po 400, 500, 600 gld., kar je ogromno mnogo, če premislimo, kako veliko ceno je tedanje čase imel denar: polovica pšenice je stala 30 kr., polovica soržice 28 kr., polovica ovsa samo 12 kr., par kokošij 4 ali 5 kr., 8 do 10 jajec jeden cel krajcar. Gorenjski kmetje so gonili velike črede živine in ovac na Italijansko in nosili težke novce domov. Oblačili so se radi v drage tujezemske ali svilene (židane) obleke, nosili zlate in dragokamene ovratnice in okraske. Rolewink piše, da ima kmet mnogo več kredita nego plemenitaš, a Wimpeling trdi: »Poznam kmete, kateri ob svatbah sinov ali hčer ali ob krstikah potrosijo toliko, da bi se mogla zato kupiti cela hiša in lastnica z malim vinogradom vred. V bogastvu svojem so mnogokedaj močno zapravljivi v hrani in obleki in pijo dragocena vina.« Unrest pa zatrjuje 1478. leta o koroških poljedelcih, da nikomur ne gre bolje nego kmetom: oni da se opravljajo draže in pijo boljša vina nego gospoda. In tedanji pridigarji se zelo pritožujejo, da preslastno živé in se preošabno oblačijo kmetje. To gotovo ni znamenje, da bi jim bilo šlo slabo.

In kako hrano so tedaj imeli! Mogunški nadškof Bertold s Heneberga je zaukazal: Vsak delavec ali posel dobódi zjutraj juho in kruh, za južino (ymbs) krepko juho in meso s prikuhoj in pol vrča vina, zvečer meso in kruha ali vsaj krepko juho in kruha. Ob nedeljah so pa, kateri néso ostajali in jéli pri hiši, dobivali na dom mesa in kruha

Listek.

Klobukova povest.

(V. Hálek. — Jan Stanovsky.)

I.

Narodil sem se v fužini dvornega klobučarja, gosp. Surovega — tako pripoveduje naš klobuk. In s peresom hočem ovekoveti svoje nemale izkušnje, izredno svojo neoskrunjenost, nezlomljivo poštenost, zlasti pa svojo neporušljivo zvestobo.

Bilo nas je mnogo bratov, in bojim se, da bi jih ne znal že vseh poimenovati; sester svojih nisem poznal. Na dan sv. Bonifacija sem zagledal svetlobo tega sveta in še tega dne sem bil izvešen v izloženem oknu gosp. Surovega. Ti moj svet, kakó si krasán! To je ljudstva, to je klobukov! To je bratov! Kako sem zaplesal v svojem srcu, ko sem videl toliko tovarišev potepati se po človeških glavah! — bogatih in ubogih, visokih in priprostih — in ko so se srečavali ti moji tovariši, kako so se s spoštovanjem drug drugega pozdravljali!

Da bi pa ne pozabil samega sebe, moram reči takoj v začetku, da me je priroda obogatila z vsemi darovi, s katerimi je le mogla.

Rasti sem bil vitke, udov polnih, obraza zdravega, očij iskrečih. V vsem mojem izrazu spavalo je nekaj tako neizrečeno dostojnega, toda nič zopernega, kajpak preje vabljivega. Lice mi je bilo nežno, lasje črni, leskeči. Nad vse to pa se je odlikoval moj bistri razum in moje plemenito srce. Kadarkoli sem se ogledoval v zrcalu, vsakokrat sem bil sam s seboj tako zadovoljen, da sem iz hvaležnosti priznal sam pri sebi, da je na meni »vse dobro«. Moj dobri oče ni ničesar zamenjal pri mojem duševnem in telesnem izobraževanju; učitelj me je podaval učitelju, pedagog in profesor klasičnega jezikoslovja imela sta nad menoj veliko veselje. Vsi so se vjemali v tem, da sem talent, nenavaden talent, da mi bo cvela v svetu sreča, da sem čudotvorno dete, da se ne zgubim v svetu. Še več, dojnica naših mlajših bratov rekla je o meni nekoč, da jo spravim še do ministra! Iz tega sem spoznal takoj, da mora biti minister velik gospod, in moje težnje, vse moje hrepenenje je stremelo od tega časa za tem, da bi jo spravil do ministra.

Dnovi mojega detinstva so potekali veselo, igraje, ljubeznivo; in skoro bi si bil želel, da bi mogel živeti tako do smrti. Toda pri tem se me je vendar polastilo neko poželenje, katerega še takrat nisem razumel. Začelo mi je biti doma nekako tesno, ne-

znosno, neljubo, toda vedel nisem, zakaj! Uvaževal sem sicer pri sebi vse dobrôte očetovega doma: očetovo skrb, ljubezen itd., vendar me je gnalo nekam ven. Ko bi bil vedel kako, skočil bi bil s svojega žrebčja, razbil bi bil steklo, za katerim sem počival mirno, pokojno . . . pobegnil bi bil ven — ven — v širni svet! Šetal bi se bil s svojimi brati — odprl bi jim celo svoje srce, bil bi — jaz že niti sam ne vem, kaj vse bi bil storil.

Bilo je opoldne, ko sta šla dva gospoda mimo mene; moja tovariša sta jima čepela na glavah; zdi se mi, da nista bila zadovoljna posebno.

«Jutri se odpeljem!» pravil je jeden izmed njiju.

«Kako ti zavidamo!» odvrnil je drugi.

«Podi me nekaj proč!»

«To je znak velikega duha!» izreče kažoč na mene.

«Aha!» mislil sem si. «Zdaj vem, kaj da sem. Jaz sem velik duh!» Zdaj sem spoznal, kaj me je gnalo s tako neodoljivo močjo in silo z očetovega doma. Odslej so govorili ljudje samo to o meni, da sem velik duh.

Moj načrt je bil takoj zasnovan. «Pojdem k svojemu očetu,» del sem sam pri sebi ter mu rečem:

in vina. Hišni red bavarskega grofa Joakima z Etingna zahteva: daj se poslom in delavcem o poldne dvojno meso in štiri jedi, zvečer tri jedi in dvojno meso. In saska vojvoda Ernest in Albert vevata l. 1482. v deželnej zapovedi: naj bodo zadovoljni delavci, da dobódo o poludne in zvečer po štiri jedi: juho, dvojno meso in prikuho, o postnih dneh pa pet jedi in sicer mej drugimi dvojno vrsto rib. Meso je bilo tako navadna jed, da je bil že velik siromak, kdor nekaj dnij ni jel mesa. Ravno tako je bilo vino prav navadno; omenja se posebej, če se je kdo domenil, da ne bode zahteval vina. Delavski red openhajmski n. pr. zahteva, naj se da vsakomur po leti jeden bokal vina, po zimi naj se pa zadovolji s poličem ali dvema tretjinkama bokala. Če so se delavci hranili tako dobro in krepko, razvidi se lahko, da kmetje nikakor néso stradali, ampak da so živeli še bolje. Kateri gospodar bi pa sedaj mogel sebe ali družino svojo tako preživljati?!

Kako dobro je šlo tiste čase kmetom, spozna se tudi iz tega, kako plačo da so dajali poslom in delavcem. Ob Nižjem Renu na pr. si je prislužil delavec poleg hrane v šestih dneh toliko, da si je lahko kupil: polovico rži in 10 funtov svinjine ali 12 funtov teletine in šest velikih posod mleka in dva svežnja drv in si je vrh tega v štirih ali petih tednih prihranil toliko, da si je poleg tega mogel kupiti hlače in šest seznjev platna in par črevljev. Okrog Avgsburga je zaslužil v 15. stoletju navaden dninar navadna leta na dan toliko, kolikor je stalo 5 do 6 funtov najboljšega mesa, v Klosterneuburgu toliko, kolikor je stalo 7 funtov volovskega mesa ali do malega vsak dan par črevljev. V saskem gradu Dohna je poleg hrane in stanovanja dobival na leto vozni hlapec trikrat toliko, kolikor je bil vreden pitan vol, kravarica dvakrat toliko.

V Mozбахu je prejemale na leto, kakor ima zapisano iz leta 1483.: kravarica čez štirikrat toliko, kolikor je stal debel vol, nadhlapec sedemkrat toliko in še nekaj obleke. Mnogo bi se še dalo navesti tega in podobnega. Pa bodi dovolj! Razvidimo lahko že iz tega, da je v tistih dobah šlo kmetu dobro. Nikedar sicer še ni poljedelec bolje živel, nikedar še ne dobival boljših prihodkov in dajal (in lahko dajal) boljše plače.

Res je, da so grajščaki kmete večkrat hoteli pritiskovati in naložiti jim večje davščine in večje robote; toda deželni knezi (ali cesarji ali necesarji) so se, ko so se pritožili, uprli zanje in prisodili jim pravico. In prav to, da so se v tistih časih kmetje tolikrat pritoževali zoper grajščake, če prav so jim

bili podložni, prav to kaže, da so bili in so se čutili vskljud vsemu podložništvu zelo svobodne. Grajščaki so se tudi večkrat tožili zoper nje, kako samosvojko in trmoglavost vedó proti njim.

Ob začetku 16. stoletja se je pa njih razmerje zaobróno na hujše. Tuje, neverško rimsko pravo se je začelo zarivati v krščanske narode; opiraje se nanj in na nove vojne doklade so jeli grajščaki stiskati kmete in nalagati jim večja bremena. Kmetje so se pritoževali in se sklicevali na »staro pravdo»: zahtevali so, naj se ne téra od njih več, nego, kar je bilo določeno v »starih pravicah», to je v urbarjih, v katerih so bile opisane, kakor smo že omenjali, natanko njih dolžnosti in njih pravice. Cesarji bi jim bili pač radi pomagali; toda imeli so preveč opraviti z vojskami in zato se néso mogli zameriti grajščakom. Ne dobivši pomoči in bojé se, da ne bi zgúbili, kar so si sčasoma pridobili z vplivom sv. cerkve, uprli so se kmetje »za staro pravdo». Bili so kajpak v kratkem premagani in prišli so z dežja pod kap. Vender bi se bila stvar dala še poravnati, da bi bili dosegli svoje zapisane pravice, zakaj deželni knezi so jim bili naklonjeni. Toda rimsko pravo je podložnikom bolj in bolj izpodjedalo tla, izpodjedalo tla ob jednem tudi javnemu vplivu katoliške cerkve. Vrh tega je nastopil tedaj tudi Luter in napravil veliko zmeto ne samo v sv. veri ampak tudi v družabnem življenju. Iz prva se je Luter laskal kmetom, da bi si pridobil več ljudi. Ko so mu bili pa v kmetiskem »puntu» preveč rogovilili in ko so mogočnjaki sami prestopili na njegovo stran, preokrenol je ta krivouk in začel grozno hrumeti na kmete: »Pobijte jih, kličé plemenitašem. Prišli so časi, čudoviti časi, da si knez laže zasluži nebesa s krvolitjem nego z molitvijo. Pobijte jih! Pomorite jih! Če bi se komu kmet smilil, je, kakor da bi Boga zatajil in boga klél in sam šébi vzel zadnje upanje na nebesa. Kmetom ovséno slamo! Če nehté žreti, pa kar palico in karabinec...!» Take besede so kajpada silno vplivale na razjarjene grajščake, ki so nazadnje premagali uporne kmete; zakrivile so, da se ne samo ni obróno kmetiško stališče na bolje, ampak se jim je z dne do dne slabšalo. Pospéšilo in dovršilo je to pešanje kesneje svobodnjaštvo. Toda o tem o drugej priliki!

Denašnje vrstice nam razjasnjujejo, kako res je, kar je trdil glasoviti francoski državnik in minister Gizó, če ravno je bil protestant: »Če prav se zdi, kakor da bi katoliška cerkev skrbela samo za ón svet, vender v istini skrbi prav mogočno tudi za ta svet in pri-

skrbéva že tukaj ljudem srečo in zadovoljnost». Da je sedaj stanje tako slábo, tega ni kriva sv. cerkev, če prav židje in židovščaki (judovski demokratje) to lažejo; krivo je marveč to, da néso hoteli več poslušati sv. cerkve. Ona je s svojim vplivom vzboljšala in osrečila kmetištvo; bila bi ga srečila in zadovoljevala še vedno bolj in bolj, če bi gori omenjene zapreke ne bile zavrle njenega vplivanja in delovanja». Ravno tako je pa skrbela sv. cerkev tudi za razvijanje obrtnega in delavskega stanu, kar razvidimo prihodnjič.

J. M. Kržišnik.

Nemiri v Konjicah.

(Izvirno poročilo.)

Po trudapolnem prizadevanju konjiških rodoljubov postavili smo dne 15. avgusta s »Čitalnico» v Konjicah ognjišče, ob katerem se bodo ogrevali vsi sedanji in prihodnji narodnjaki in prijatelji slov. napredka, slovenske vzajemnosti. Vkljub vsem oviram in spletkam, ki so jih stavili našemu podjetju, izvršili smo častno in veličastno dano nam nalogo: otvoriti »Čitalnico», skupno shajališče Konjičanov in okoliških Slovencev.

Udeležba.

Ogromno število gostov se je že dopoldne udeležilo, zadostovaje svoji krščanski dolžnosti, sv. maše, po kateri smo si ogledali krasni, toda žal, po nemškutariji vladan trg ter njega divno okolico. Pri banketu se je zbralo obilo narodnjakov in vrstile so se razne navduševalne in rodoljubne napitnice. Glede veselice moramo radostnim srcem poročiti, da se je obnesla vseskozi sijajno. V ogromnem številu so bili zastopani naši vrli kmetje, kateri so imeli lepo priložnost opazovati tiste trgovce in obrtnike, ki so jim tako prijazni v svojih prodajalnicah, a sedaj bi jih najrajše videli potopljene plavati mimo Lauričeve usnjarije. Vse sosednje fare so bile lepo zastopane. Nad vse so nas iznenadili vrli Zrečani, kateri so se na velikem vozu, okrašenem s slov. trobojnico, pripeljali k naši slavnosti. Ravno tako smo se morali čuditi ob krasnem petju raznih pevskih društev. Tudi nas je kratkočasila polnoštevna celjska narodna godba in naši Napolitanci; kratkomalo, pevci in godci rešili so dobro svojo nalogo. Navdušenje je rastlo in kipelo od trenutka do trenutka, ljudstvo mu je dajalo duška z gromovitimi živjoklici, ter se takorekoč zaklelo, vsrajati verno in zvesto pri sveti narodni stvari.

«Oče, hvala ti za vse dobrote, katere si mi skazal. Toda meni ni dobro v tvoji hiši. Mene žene v svet. Daj mi moj delež, da mi je možno ven! Jaz sem velik duh!»

Moj oče je bil dobra duša in vselej je spolnil naše otroške želje. Prav nič se ni pomišljal, marveč odgovoril mi je:

«Išči si glavo, dragi moj srček; dam ti tvoj delež in z njim se lahko napotiš v svet!»

Prvič v svojem življenju sem zapazil, da sem pravzaprav brez glave — novi svet se mi je odprl pred očmi, in spoznal sem, da sem bil do sedaj slep, da ima oče prav in jaz — da sem brez glave.

Poklonivši se očetu, vsedel sem se zopet na svoj žrebelček in pomišljal, kako bi staknil kako glavo.

Medtem vstopi nekdo v našo prodajalno in zahteva klobuk. Bil je pošten gospod.

«Kake sorte?» vpraša moj oče.

«Najnovejšo,» odvrne gospod.

Moj oče je otvoril izložno okno, v katerem sem visel za steklom ter se hudo-mušno nasmehnil meni. Poskočilo mi je srce. Ko bi se ne bil sramoval pred gospodom, skočil bi bil očetu naravnost v roko. Toda oče je poznal moje sinovske težnje, ljubeznivo me pogledal, pogladil mi lase in lice, motril me z očetovskim ponosom, zasuknil me in z lahnim poklonom rekel gospodu:

«Mogoče vam ugaja tá-le?»

Jaz sem bil kakor na žrjavici. Dih se mi je vstavljaj, srce mi je bilo urneje, očesa nisem odvrnil od gospoda.

Gospod me je vzel v roko, nasmehnil se ljubeznivo, prikimal dobrovoljno z glavo, pogledal me tudi na znotraj, prikimal zopet ter me posadil — na glavo, na glavo, katero sem iskal.

«Malo velik!» reče gospod, in mislil sem si, da je to ravno dobro. Mahoma me je vzel oče z gospodove glave, toda njegov pogled ni bil več tako očetovski kakor sicer, četudi nisem vedel zakaj. Posadil me je zopet na stari žrebelj in stoprav zdaj sem uganil, zakaj se gre tukaj. Prsi so se mi ožila bolesti, v glavi se mi je vrtilo in zavpil sem z obupnim glasom: «O škoda!»

Moj brat je prišel za menoj na vrsto.

«Ugaja li ta?» vprašal je oče.

Gospod je ponavljaj z mojim bratom, kar je bil začel z mano, in ko ga je nekolikokrat bil posadil na glavo in z glave vzel in zopet posadil na glavo, pritrdil je konečno: «Polpolnoma dober».

Oče je prikimal, pogladil tudi brata po licu in po laseh, dal mu očetovski poljub, posadil ga gospodu na glavo; ta je izvlekel iz žepa neke papire, in že se je pobiral moj brat na gospodovi glavi na pot v širni svet.

«O srečni bratec, ki si že našel svojo glavo!» pravil sem pri ločitvi. Brat se je ogledal še na nas, rekel nam »Z Bogom« in bil je od tod.

Od tega časa pa nisem imel več miru. Ker sem bil spoznal, kako se čepi na človeški glavi, zapustilo me je spanje; imel sem strašne sanje, ljubil sem samoto, blede sem in z boleznim očesom sem se oziral k očetu.

Zdi se mi, da je oče poznal mojo bolezen. Prišel je k meni, pogladil me, popeckal mi na ramo in tolazil me rekoč: «Potolazi se, dragi moj srček, ne bode se ti zgodilo vselej tako. Ako se ti ni prilegala jedna glava eh, saj je še mnogo glav na svetu! To je volja osode, a uvidel še bodeš, da bo se ti dobro godilo na zemlji.»

Oče me je sevé miril, kolikor je mogel, toda kaj je to pomagalo, ko se v mojem srcu ni nič spremenilo!

«O, kje najdem glavo, kje najdem glavo!» tarnal sem po dne in po noči s tožečim glasom, da je oče sam pri meni postajal in resno kimal z glavo.

Trajalo je to nekoliko dni, dok nisem prišel z očetovega doma. V tem času sem zložil sledečo pesem:

Oh, kaj te teži ubogo srce,
da nimam več mirne urice.

Pozdravi.

Doslo je mnogo pismenih in brzojavnih častitk. Med drugimi so nas pismeno pozdravili ljubljanski župan g. Hribar, g. Cvahte iz Male Nedelje, gasilno in bralno društvo od Sv. Jurija ob Ščavnici itd. Ker mnogim čitalnicam ni bilo mogoče osebno nas pozdraviti, so to storile brzojavnim potom, tako celjska, ptujska, breška in vranska. Izročili so nam tudi svoje pozdrave «Slov. Gosp.», «Süd. Post.», gsp. Ermenc, Lojdovo omizje v Ljubljani in tudi po svoji požrtvovalnosti znane litijske Slovenke so se nas spominjale. Ljudstvo je te pozdrave navdušenimi živjoklici sprejelo. Doživeli smo v resnici v Konjicah vesele urice, kakor še ne do sedaj. Razšli smo se z veselo nado, da nam pripravi «Čitalnica» v kratkem zopet enako lepo veselje. Ta dan ostal bode vsem udeležencem v trajnem spominu.

Drugi dan.

Drugi slavnostni dan je bil v mnogih ozirih še bolj imeniten. Ob 6. zjutraj smo se zbrali in skupno korakali na Brinjevo goro, kjer je sloveča Marijina božja pot. Bila je krasna pot in marsikatera slovenska pesem je donela iz hriba daleč na okrog. Akoravno je skoraj 2 uri hoda, so nam te pesmice zelo okrajšale pot. Med sv. mašo smo se zahvalili M. B. za prejete dobrote in priporočili, naj se zanaprej čuva tako tlačeni slovenski narod. Po sv. maši smo skupno zajutrkovali in med tem časom nas je zabavala Napolitanova godba. Med pesmimi nam je hitro potekel čas in treba je bilo nastopiti pot proti domu, ker nas je čakalo še ogromno dela. Med potjo povabil je izletnike starosta konjiških Slovencev g. Ivan Šepic in okrepeal utrujene romarje s kapljico izvrstnega Škalčina. Po kratkem odmoru na lepem posestvu Šepičevem zagledali smo z venci in zelenjem okrašeno hišo. To je lastnina gospe Pospisilove, katera je izletnikom na čast okrasila hišo in jih tudi pogostila. Toda radodarnosti konjiških Slovencev še ni bilo konec; vrli g. Ogorevc povabi izletnike, naj si ogledajo njega nov nasad v vinogradu. Radi smo se odzvali njegovemu vabilu, ker smo vedeli, da nas čaka tudi tukaj dobra kapljica. Bodi na tem mestu vsem trem izrečena najlepša hvala vseh izletnikov. Le prehitro so pretekle urice v veseli in poštenu družbi. Novi čitalnici pa kličemo: Bog ji daj svoj blagoslov, da bi zamogla delovati v prid ljubemu našemu slovenskemu narodu!

Nemčurski napadi.

Da bi slavnost, o kateri smo ravno poročali, preprečili ali vsaj da bi ne mogli slo-

Ta pesem je izšla pozneje tiskana in doživela že več izdaj. Solnce je svetilo vrlo krasno, ko sem konečno našel svojo glavo. Te radosti ni mogoče opisati in preklicano težko se spominjam, kaj vse sem takrat čutil, ko sem našel svojo glavo. Le to vem, da sem bil v tem trenutku tako opojen radosti, da sem pozabil na očetovo ločitev in na njegove opomine, da sem se posadil na svojo glavo in da sem prvič v svojem življenju zaklical: «Srečen sem!» (Dalje prihodnjič.)

Smešničar.

Pijanec se osamljen vrača iz gostilne na dom. V stolpu začne bít zvon na eno plat, ker je nastal ogenj. Pijanec pa misli, da bje ura ter šteje: «Eden, dva, tri . . . do štirinajst.» Zvon neha bít, a pijanec vzklikne: «Oh, kaj bo rekla žena, tako pozno še nisem nikdar prišel domov.

Sodnik: «Klobuk denite z glave!» Priča: «Hvala gospod, saj me ne moti.» Sodnik: «Pa mene moti!» Priča: «Zakaj Vas moti, saj je klobuk na moji glavi!»

vesnosti tako sijajno obhajati, prizadevali so si naši Posilinemci na vse mogočne načine. Strobili so si skupaj vso fakinažo, ki jo imajo. Usnjar Lavrič sklical je tisti popoldne tudi vse svoje pomočnike in hlapce in jim dal štiri sodčke piva. Razveseljene po pijači, pošlje jih na cesto, da pozdravijo vsakega mimo idočega udeleženca z močnimi «heil» klici. Posebno čudno je, da je obč. odbor si izbral že omenjenega Lavriča in peka Sutterja, ki sta najbolj delala zoper slavnost, za policaj-komisarje, da za mir skrbita. Oj ti ljubi Bog!

Med največo množico je bilo tudi veliko nemške (?) šolske mladine. Vidi se v kakem duhu se vzgaja uboga mladina in stariši lahko obilo sadu pričakujejo od take vzgoje. Da je tudi kamenje letelo, da so več naših ranili o tem še omeniti ni treba, kdor pozna nemčursko konjiško sodrgo. Konjiški okoličani! Sedaj ste imeli priložnost z lastnimi očmi videti, kako so vsi nadepolni (?) konjiški mladeniči pomagali izzivati in zmerjati Slovence, od katerih živijo. Pri žvižganju in kričanju pa so se posebno odlikovali dimnikar Kump (kaj bi siromak začel, ako bi ne bilo slovenskih dimnikov), Brezovnikov Lojzl (ki tako rad dela slovenske ključavnice, če jih le dobi, in se pri vežnih vratih zmirom ozira, od kod mu bode prinesel kateri okoliški Slovenec pokvarjeno škropilnico, da bi jo oklepal). Da so tudi Bezenšekov Korl, Hausenbichlovi sinovi itd. razgrajali, kdo se bi čudil? Sploh je pokazala ta slavnost, kako daleč je pripeljal naše Nemce Wolfov duh, ki ima svoj sedež v Vrbnikovi gostilni.

Prvo Zoffovo delovanje v Konjicah.

Konjičani lahko razumejo veselje, ki je zavladalo v celem Slovenje-graškem okraju, ko se je zaslislalo, da ga mora zapustiti gsp. Zoff. Pri naši slavnosti je hotel pokazati nepristranost, pa se mu ni posrečilo. Trški obč. odbor (v katerem sedijo sami možje, ki se le silijo za Nemce) je modro sklenil, naj se tisti večer zaprejo vse gostilne ob 10. uri zvečer. Ko bi obč. odbor dodal temu sklepu, da ta zapoved velja tudi za vse nadaljnje nedelje, bili bi mu vsi hvaležni, ker bi bilo veliko manj prepira, krega in tepenja v Konjicah. Sklenili so tudi, da ne smejo Slovenci skupno hoditi, temuč posamezno. Gosp. Zoff je vse to odobril. Pa ste pomislili g. nadkomisar, kako nesrečen je posebno drugi sklep? Če namreč Slovenci posamezno gredo, jih ložje nemčurska druhal napada in pobija. Ako bi bil g. Zoff nepristranski, naročil bi Lavriču, naj svoje razgrete pomočnike domov pošlje, namesto da so izzivali in hajlali, in gotovo bi bili vsi v miru. Prepoovedali so prolog govoriti s popolno nedolžno vsebino; črtali so znano Aškrčevo pesem «Na delo», katero je g. Vavpotič za to slavnost komponiral. Hvala Bogu, da nam vsaj niso izčrtali z banketa uživanja slovenskega vina in od slovenske kuhinje pripravljenih jedil. Gosp. Zoff je s tem že tudi v Konjicah pokazal, da ni pravi mož na pravem mestu in naši poslanci bodo morali skrbeti, da mu poiščejo kje njegovim zmožnostim primerne mesta. —

Slavnost v Konjicah je znamenje, da se konjiški in okoličanski Slovenci vzbujajo, in nemiri povzročeni po naših Posilinemcih so le pospešili slovensko zavednost in neustranjenost. —

Dopisi.

Iz Ruš. Na tolikih krajih se pojavlja organizovanje kmetov in njih zadrug. Ne vem, so li naši narodno zavedni kmeti v tem oziru gluhi, da se ne zglasijo? Gotovo je, da se na ruškem kolodvoru mnogo blaga odvažja in privožja, a vse redno le po prekupcih! Za vzhodni del Pohorja je skrajno potrebno, da se tudi mi kmeti organizujemo, ter povspešimo svoj gmotni razvoj! Začeti je treba in sicer kmalo, sebi na korist! Opozorim Vas,

dragi mi občani še na to: Koliko židov in drugih je obogatelo ob naših pridelkih! — Kmet! Ti delaš in trpiš, dobiček ima pa priliznjeni trgovec, žid! Prosite gosp. Ivana Kača, da Vas pouči o organizaciji kmetkega stanu! Vas gospod urednik pa prosim, da moje skromne misli v Vašem, kmetu toliko prijaznem časniku priobčite in zakličete: Slovenec naj napreduje gmotno in gotovo bo tudi v svojem narodnem boju vstrajal. Kmet.

Makole. Pri nas je pretečeno nedeljo naš slavnosti kmečki organizator gosp. I. Kač predaval o koristih kmečkih zadrug. Obilno število kmetov ga je z veliko pazljivostjo in zadovoljnostjo poslušalo. Začela se je tudi takoj snovati zadruga, katero upamo do jeseni že ustanoviti. Tržila bo z živino, z mlekom, sirom in z vinom. Posebno vina bo imela naša zadruga do 100 štrtinjakov na prodaj, kar že sedaj lahko naznanjamo. Sploh pa kličemo slovenskim kmetom, da pridno ustanavljate take zadruge, ker te so edina pomoč, ki zamore povzdigniti kmečko blagostanje. Če bo cela Spodnja Štajarska v zadrugah zvezana, bodo te zadruge nepremagljiv steber naše narodnosti. Torej na delo! Kdor želi tako zadrugo ustanoviti, naj se samo pismeno obrne do veleč. gsp. Kača v Žalcu, ta bo potem že sam celo stvar vodil, dokler se uredi. Samo oglasiti se je treba. Naprej!

Iz Crešnje pri Vojniku. Da je naš trg tako ubožal, je med drugim krivo, ker nimamo ceste, po kateri bi zamogli pridelke: les, vino, sadje z malimi stroški odvažati. Zavoljo ceste ne pride nobeden sam po nje. Kadar prodamo, dobimo le vožnjo plačano, če se ne potere voz; za blago pa skoro nič. In hrbet, kako trpi pri nas! In vendar bi se dala zlozna cesta za rovimskim potokom napraviti, po kateri bi se lahko s konji vozilo, če bi le hoteli se ganiti sl. okrajna zastopa v Celji in Konjicah pa sl. županstva v Višnjivesi, Bezovici in Tolstemvrhu, pod ktere mi spadamo. Še sicer zaslužen mož, g. J. Lipuš, župan v Višnjivesi se veliko za nas ne zmeni. Pusti samo kako jamo zakopati ali plaz razmetati, pa je dobro in mi vzimemo čez hrib Kušarico, da se ves čas križamo, pa vzdihujemo k Bogu za pomoč, ker smo v smrtni nevarnosti. Kadar se naklade nalagajo, o tedaj smo pa dobri za plačilo.

Letos bo slaba letina, morali bodemo več lesa prodati, da zmagamo obresti, davke in še živčje bo kupovati. Če bi za les le toliko dobili ko je vreden; pa nam bode le vožnja plačana in les bo šel — fuč, ker imamo tako cesto. Prošnje naše so zastojne. Če ni res, kar pišemo o našem položaju in o naši cesti čez Kušarico, pa nam odgovarjajte. —

Ljutomer. Dne 21. avgusta so se vršile volitve velikega posestva v okrajni zastop za Ljutomer. Izvoljeni so bili le Slovenci, nasprotnika niti na volitev ni bilo. Žal samo, da tam, kjer ni nasprotnikov — Nemcev, pa si morajo nasprotovati domačini sami in to samo ali iz osebnosti ali pa iz sebičnosti. Slovenci pač ne smejo edini biti. Ta neednost se zlasti kaže pri raznih kmečkih zadrugah na Murskem polju. Vsak bi rad nekaj bil in ne ozirajoč se na občno korist in splošni blagor, bi rad, da bi se le njemu, poedinemu, koristilo.

Pa ne vstrašimo se, če tudi ta ali oni bega. Vsak začetek je težaven, prihodnost bode pa učila, da naš trud ni bil zaman. Držimo se besed, ki nam jih je govoril na zadnjem zborovanju kmečke zadruga za ljut. okraj gosp. Jelovšek: Nezadovoljneže, rogo-vileže, koristolovce in nevedneže ne sprejemajte, ali če jih imate, jih sčasoma odslovite.

Dne 3. septembra se bode ustanovila na Cvenu zadruga za bikorejo, — gotovo velik napredek, če pomislimo, kako nazadujemo z živinorejo in kako malo dobička pri naša konjereja že zdaj in ga še le bode. Dasi-ravno se je gledé na živinorejo že marsikaj

zgodilo v našem okraju, vendar po občem mnenju ne tako, kakor bi se to moralo. Pincgavski biki so za naše kraje — nezmisel. Toda o tem pričakujemo obširnejšega in natančnejšega poročila iz bolj spretnega peresa.

Povedal nam je g. Jelovšek marsikatero pametno besedo o domači perutnini, o sviloreji, o gnojilih itd. Povdarjal je, da so tu na Murskem polju vsi pogoji kakor navlašč za kmetijske zadruge in za uspešno in prav dobro gospodarstvo. Torej pridite radi poslušat, kadar koli pride. Če pride on rad, kakor je to sam rekel, dasiravno mu primanjkuje časa in ga stane pot mnogo truda, zakaj ne bi prišli mi radi poslušat, ko gre samo za našo korist? Naj nihče ne misli, da že vse vé, in da mu ni treba ničesar izboljšati, če tudi morebiti nima dolga in ima par cvenkov prihranjenih.

Sv. Trojica v Slov. gor. (Sijajen shod.) V nedeljo je obhajalo »Katoliško politično društvo« za okraj Sv. Lenart sijajno zmagoslavje pri Sv. Trojici. Vrhli ter odličnih slovenskih kmetov je privrelo od blizu in daleč v tolikem številu, da jih niso mogli obseči znotranji in zunanji prostori gospoda Mlinariča. Pogled na toliko množico samih vrlih kmetov je pa tudi govornike tako navdušil, da so si prizadevali z vsemi duševnimi in telesnimi silami poslušalce vseskozi zadovoljiti. Otvoril je zborovanje g. podpredsednik Fr. Muršič s pristrčnim pozdravom ter kratko razložil dano mu nalogo: Kaj hočemo? Razjasnil je namen, pomen in potrebo našega društva v sedanjem času. Kmetje morajo vedeti in spoznati kaj so, kako se vlada ž njimi, kakšne pravice imajo; kmetje se morajo politično, narodno in gospodarsko razvijati, izobraževati in k temu naj bi jim pripomoglo naše društvo. Omenja potem nečuvne, vnebo-upijoče krivice in nasilstva, ki se nam godé od strani Nemcev ter opominja kmete, naj terjajo vsepovsod svoje pravice, ki jim gredo po božji in človeški postavi.

Burno pozdravljen nastopi sedaj ljubljeneč štajarskih Slovencev, g. poslanec Žičkar. Koj začetkom omeni, da je to tekom dveh let njegov 21. shod. Potem pa natančneje razlaga o svojem delovanju na Dunaju. Najprvo pouči ljudstvo, kakšen namen ima državni zbor, kako je sestavljen, kateri skupini poslanec pripada itd. Glasno in jasno razloči rado-vednim kmetom, da je državni zbor svoj namen zgrešil ter državna zbornica postala jama nemških kričavcev in pretepačev, ki so vsako delovanje zabranili. Sedaj vlada § 14. Podražil se je sladkor, podražilo žganje, v proračun je vzeti 4 milijone za povišanje častniških plač, 4 milijone za povišanje sodniških uradnikov, 3 milijone za povišanje plače železniških uslužbencev in 1 milijon za žandarje in financarje. Kmet pa? Naj plača! Vsega tega najbrž ne bi bilo, ko bi državni zbor redno zboroval. Slednjič navdušuje gosp. poslanec svoje volilce zvesti ostati sveti veri in besedi materni.

Težko in željno pričakovan povzame sedaj besedo prijatelj slovenskega kmeta, požrtvovalni g. Ivan Kač. Gospod predsednik omenja, da je to tisti mož, ki je bil živa priča celjske surovosti. Tudi on je bil napaden, pobit na tla in čez njega je šla celjska fakinaža in policija. Gosp. Kač razlaga potem, da so nam kmetijske zadruge krvavo potrebne, sicer kmetijska posestva kmalu propadejo in kmet bo postal suženj, tlačan. Razločno pripoveduje kaj so kmetijske zadruge, kako lahko se ustanovijo, kako da jih vlada sama podpira ter opominja kmete naj se kmalu zberejo ter združijo v zadrugo, sam jim hoče tudi pomagati. Kmalu se ustanovi zveza vseh zadrug na spodnjem štajarskem in le takrat dobi posamezna zadruga moč in veljavo. Upajmo, da govor g. Kača ne bo glas upijočega v puščavi.

Četrti govornik, g. Gomilšek iz Jarenine, podaja izvrstno vodilo našemu kmetu, kako se naj izobražuje. Zlasti povdarja, naj bi ne bilo kmečke hiše, kjer bi se ne bral »Slov.

Gospodar«, kjer bi ne imeli knjig družbe sv. Mohorja. Kmet mora brati, pristopati k raznim društvom in zadrugam, hoditi na poučne shode itd. V vzgled navaja poslušalcem vrle Jareninčane. Začetkom je bilo v župniji le 15 »Slov. Gospodarjev« in sedaj jih je že 62; zato pa se pozna tudi sad tega izobraževanja v Jarenini. S svojim gromovitim glasom, prepričevalnim govorom navdušil je naše ljudstvo za pravo omiko in izobražbo. Glasno pritrdjevanje in pohvalo je žel v plačilo neutrudljivo delavni g. Gomilšek.

Društvo je že pri tej priliki želo lep sad svojega delovanja, ker so se sklenile enoglasno štiri velepomembne resolucije ali sklepi: 1. »Nad 500 slovenskih kmetov in drugih narodnjakov raznega stanu, zbranih pri Sv. Trojici v Slov. gor. na shodu« katol. polit. društva »za sodnijski okraj Sv. Lenart v Slov. gor. se zgraja v dno duše nad surovostjo celjskih Nemcev, katero so vpriporili oni teden nad mirnimi Slovenci, omiljuje celjske Slovence ter prosijo slovenske poslanca, naj bi se trudili in potegovali, da se podržavi celjska policija, da bo varno življenje in premoženje naših bratov, celjskih Slovencev.« 2. Resolucija zadeva regulacijo Pesnice. 3. Šestletno šolo. 4. »Ker Slovenci ne najdejo v deželnem zboru nobene pravice, ker torej Nemci nimajo srca za slovensko ljudstvo, ki šteje tretjino prebivalstva, zato zahteva nad 500 na današnjem shodu zbranih volilcev lenartskega okraja, da se za južni Štajar napravi poseben namestniški oddelek, kjer bo tudi Slovenec našel svojo pravico. Zbrani volilci torej odločno kličejo: Proč od Gradca!»

Če iskro vržeš v sod smodnika, raznese vse v bližini; enako so pretresli orjaški klici: Proč od Gradca srca poslušalcev, pretresli vse velike prostore, kakor da bi se bile vzbudile podzemeljske potresne moči. Ljudstvo je grabila nevolja, ko mora toliko plačevati v deželne namene, mina pa ničesar od dežele. Skoro polovico davka plačujemo, pravice pa nimamo; izmed 63 poslancev je slovenskih le osem. »Deželne tejačre« zidajo v Gradci, oglasi se nekdo. »In kaj ima Slovenec od tega?« »Plačevati, vzdrževati jih mora«, odgovarja drugi. In tako se je našlo še mnogo drugih krivic, predsednik pa je imel veliko truda ljudstvo potolažiti in pomiriti. Navdušuje jih še za sveto narodno delo, zahvaljuje jih za toliko udeležbo in kmetje so drage volje obljubili mnogoštevilno obiskovati politične shode. Spominjajoč se sv. Očeta in presvitlega cesarja, katerima so zagromeli gromoviti »živio« - klici zaključil predsednik sijajno zborovanje v pozni uri.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Imenovanje.) Ravnatelj mariborske gimnazije je imenovan g. J. Glovacki, doslej vodja slovenskih paralel v Celju.

(Duhovniških vaj) se udeležuje mimo mil. kneza in škofa 112 duhovnikov lavant. škofije. Vodi jih jezuit o. A. Švajkart.

(Jeruzalemsko romanje,) spisal prof. J. Zidanšek, čez 200 strani obsegajoča knjiga s podobami, dobiva se s 1. septembrom v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in sicer mehko vezana po 35 kr., po pošti 40 kr.; trdo vezana 45 kr., po pošti 50 kr. in v platnu po 60 kr. po pošti 65 kr. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, prepričani smo, da bodo rodoljubi pridno segali po knjigi, ki se odlikuje po svoji vsebini in zunanji obliki!

(Iz šole.) Gosp. Jož. Cizelj na Dunaju je imenovan učiteljem na meščanski šoli v Krškem.

(Veroučitelji srednjih šol), ki se nahajajo v naši škofiji so imeli v ponedeljek zborovanje, na katerem se je govorilo o strokovnih stvareh.

(Srečkanje) pri sv. Magdaleni v Mariboru se bo vršilo v četrtek dne 31. avgusta ob 8. uri zjutraj in sicer v telovadnici mestne deške šole III. vpričo posvetne gosposke. Nakupljeni in pripravljeni so že vsi dobitki in sicer sami lepi vrednostni predmeti za domačo rabo. Razpreglednica vzdignjenih števil se bode objavila v »Slov. Gosp.« dne 7. sept. Kdor še ima kaj nepoplačanih srečk, je lepo proščen, da jih plača do 30. t. m. ali pa da jih vrne do tistega dne in ako jih še upa kdo za dvakrat boljšo plačo kaj razpečati, naj mi takoj piše. — Tomaž Rožanc, kanonik in dekan v Mariboru.

(Duhovniške vesti.) Č. g. Franc Časl, župnijski upravitelj v Sv. Lenartu nad Laškim, je postal župnik istotam.

(Celjske razmere.) V Celju je bil predvčeraj obsojen zet celjskega župana, dr. Negri, na tri dni zapora, ker je opljuval gospico Milo Sernečevo. Nemška omika! — Po noči od nedelje na ponedeljek, čakala je celjska fakinaža na celjske Sokole, da bi jih napala ob povratku iz Sevnice. Sokoli so došli zjutraj in fakinaža je čakala zastoni!

(Cerkvene zadeve.) V Jarenini so bile od 6.—15. avg. za posamezne stanove duhovne vaje, katere so vodili č. gg. misijonarji sv. Vincencija P. Javšovec, Kitak in Krivec. Udeležba je bila vsestranska. — Romanje v Jeruzalem letos izostane, ker se je oglasilo premalo udeležencev. Vplačani denar se vrne.

(Nagla smrt.) Dne 17. avgusta popoldne je nagloma umrl za srčno kapjo dijak Martin Puklavec iz Podgradja pri Ljutomeru. Dopržil je sedmo šolo v Novem mestu z dobrim vspehom. Bil je sin vrlih starišev, ki so darovali zanj zadnje krajcarje. Dijaki od blizu in daleč so mu zapeli v slovo dve lepi pesmi. N. v m. p.

(V Celju) umrla sta pretekli teden nagle smrti dva naša zagrizena narodna naprotnika, ključavničar Joh. Schön in brivec J. Warmuth, oba k nam privandrana Nemca, ki sta se vdeležila tudi zadnjih demonstracij proti Slovincem. Umevno torej, da se je ob njunem pogrebu, ko so se vračali pogrebci po noči iz gostilne domu, prav po domače zopet hajlalo.

(Izlet Ljutomeržanov.) Dne 17. avg. priredilo je tamburaško društvo ljutomersko svoj običajni izlet k sv. Miklavžu. Pela so mlada grla pri sv. maši, da jih je bilo veselje poslušati. Tamburica ni še zgubila zanimanja, to je pokazala popoldnevna veselica v šolskih prostorih. Mnogobrojna je bila vdeležba povabljenih, ki so z največjim zanimanjem sledili posameznim točkam in toli burno zahtevali ponavljanja, da so mladi prstje skoraj otrpneli. Ko so pa še dekleta troglasno zapela narodne pesmi, ki jih je v ta namen navlašč pripravil g. Slekovec, naraslo je veselje tako, da je začelo popevati po dvorani mlado in staro: »Lepa naša domovina,« »Slovenec sem,« vmes pa brenkanje tamburice — krasni trenotki, da ne pozabimo tako kmalo veselega dneva, na katerem se imamo še prav posebno zahvaliti spretnemu voditelju tamburašev, g. Čehu. »Šaljivemu« brzojavu iz Ljutomera primerna zahvala!

(Sokolsko slavlje v Sevnici.) Celjski Sokoli so priredili zadnjo nedeljo izlet v Sevnico. Pridružili so se jim tudi Sokoli drugih društev, tako da jih je bilo vseh skupaj okoli 40. Trg se je praznično opravil za vsprejem. Vse slovenske hiše so bile v zastavah, tudi raz Kaučičev grad je plapolala ponosno slovenska zastava. Ob 2. popoldne so došli Sokoli v trgu bili navdušeno pozdravljeni. Pri obhodu so jih ljubeznive Sevnčanke bogato obsipavale s cvetjem. Ob 4. so bile telovadske predstave, ob 8. zvečer se je pričel komers. Zabava je bila živahna ter je trajala pozno v noč. Da je vse tako lepo uspelo, imamo se mnogo zahvaliti trgovcu Zwenkelu, ki se je v ta namen veliko trudil. Čudno pa se nam je zdelo, da smo morali slovenske razglednice kupovati pri nemškem trgovcu Schalku, ki seveda v pozdrav So-

kolov niti zastave ni razobesil. Ali bi ne mogel tudi slovenski trgovec imeti slovenskih razglednic?

(Nemška nestrpnost.) O priliki blagoslovljenja čadramske cerkve je razobesil tudi nek kmet v Oplotnici slovensko trobojnico. Toda soproga v tem kraju dobro zna nega gospoda, ki je z dotičnim kmetom v sorodstvu, vskliknila je, zagledavši slovensko zastavo nad streho, kar besno: «Vrzite tega vruga dol». In res v drugi noči so neznani znanci — zastavo raztrgali.

(Nov denar.) Kmalu dobimo nov papirnat denar v kronski veljavi. Razun takega pa izidejo tudi srebrni petaki po pet kron. V promet pride tega novega denarja za 64 milijonov kron.

(Slov. občinski zastopi) v celjskem okraju odposljuje kmalu prošnje c. kr. namestništvu, naj v Celju policijstvo prevzamejo c. kr. žandarji, sicer našemu prebivalstvu ni varno zahajati posamič in brez orožja k svojim raznim uradom, ki so nameščeni v Celju.

(Pogorel) je 21. t. m. v Višnjivasi čevljar Dimec. Pravi, da sta hišo užgala dva nemška postopača iz sovrastva do Slovenec; hiša je stala tik ceste v Dobrno.

(V Rogački Slatini) so Nemci na cesarjev rojstni dan prirejali protiavstrijske demonstracije. Deželni štajarski odbor pa je brzojavno ukazal, da se mora na kopališčni hiši razobesiti frankfurtarica. Kaj rečejo k temu naši poslanci? Proč od Gradca!

(Na Ljubnem) je dne 17. t. m. šel 77 let star mož, Janez Kaker, črešenj obirat; pri tem pa je tako nesrečno padel z drevesa, da je takoj izdihnil svojo dušo.

(Nagla smrt.) Iz Dobove nam pišejo: Mladenč Franc Sorčič, 23 let star, je 11. t. m. v Grušah pesek kopal, kar se hipoma nad njim udere zemlja in ga zasuje, da je bil pri priči mrtev. Njegov tovariš se je še pravočasno rešil. — Vsled velike in dolgotrajne suše letina v našem kraju slabo kaže.

(Občinske zadeve v Loki pri Zid. mostu.) Odkar delujejo pri nas novo izvoljeni občinski možje, ki jim je na čelu odlični Slovenec za župana, se je marsikaj na bolje obrnilo. Urađuje se sedaj popolnoma slovenski. Za blagajnika je izvoljen g. Vincenc Fon. In tudi to smemo upati, da bodo ti slovenski narodnjaki storili marsikaj na korist slovenskega kmeta.

(Rušancem!) Poroča se nam: Dne 27. t. m. namerava znani dr. Ed. Glančnik prirediti nemški shod v Rušah. Prostore mu je dal na razpolago Pinterič. Med nami vlada velika vznemirjenost, ker si upajo Nemci v odlično slovenskem kraju prirediti političen shod. Mi smatramo to kot izzivanje! Upamo, da bo glavarstvo prepovedalo shod. Vsekako pa bo naše národno županstvo vedelo ukreniti vse potrebno, da se vsaj z nobenimi demonstracijami ne žali naš slovenski kraj. Slovenci, obdržimo vkljub vsemu temu mirno kri in ne udeležimo se zborovanja niti iz radovednosti. Pinterič pa je sedaj pokazal svojo barvo in Slovenci jemljemo to na znanje!

(Od Sv. Bolfanka pri Središču.) Naša pošta je dobila dvojezični poštni pečat. Tudi naši možaki so torej stopili na noge in pokazali, da se tudi po njih žilah pretaka še slovenska kri. Vrgli so namreč on stari madež v propad, iz katerega ne zleze nikdar več, nikoli več ne bo sramotil naše okolice in nikjer se ne bo več povdarjalo, da prebiva tukaj še vedno zaspani narod slovenski, ampak po pravici se sme trditi, da živijo tudi tukaj zavedni in vrli slovenski korenjaki. Čast takim možem in posebno še onim, ki so se toliko trudili za ta blagi čin! Le tako vrlo naprej!

(Od Sv. Štefana poleg Šmarja) se poroča, da se je po dolgi suši dne 16. t. m. nebo proti večeru pooblačilo, a kmalu je začelo bliskati in grometi tako močno, da so ljudje začeli vstajati. Sicer toče nismo imeli, katere se tako močno bojimo, a druga ne-

sreča ni prizanesla posestniku Mat. Zolgarju, kajti ob 9. uri zvečer je vdarilo v živinski hlev in škedenj in v malo trenutkih je bilo poslopje, seno ter zrnje, ki je bilo v gorenjih shrambah shranjeno, popolnoma uničeno, zlasti ker so bili po dolgi suši vsi vodnjaki suhi. Posestnik je tem bolj nesrečen, ker ni bil zavarovan. Mati njegova je od strahu in velike žalosti nevarno zbolela.

(V Braslovčah) se bo vršil v nedeljo dne 27. avgusta ob 3. uri popoldne shod «kat. polit. društva za Vranski okraj» v prostorih g. Fr. Grada. Gosp. dr. Dečko bo poročal o svojem deželnozborskem delovanju in g. Ivan Kač bo govoril o gospodarski organizaciji. K temu shodu vabi vse Braslovčane in sploh Savinčane najuljudnejše odbor.

(Mnogo nemškutarije) je najti ob cesti od Maribora k Sv. Lenartu, ki se kaže posebno v napisih na gostilnah, ki so brez redkih izjem popolnoma nemški. Tudi napisi na občinskih tablah so še po nekod samonemški, kakor n. pr. v Radohovi. Živa resnica je, da je bilo kat. polit. društvo za lenarčki okraj skrajno potrebno. Želimo le, da bi se priredilo mnogo tako sijajnih zborov, kakoršen je bil zadnja nedeljo pri Sv. Trojici. Slovenci lenarčkega okraja, le tako naprej na začetem potu, pa ne bo dolgo in bode nemškutarije konec ter bo celi okraj preroben v katoliško-slovenskem duhu!

(Sadjarji pozor!) Ker je letos malo sadja, se isto drago plačuje. Zato se naj sadjarji ne dajo premotiti po prekupeih. Izvedeli smo od Sv. Štefana pri Šmarju, da se tam plačuje škač po 80—90 kr., čeravno se kupci sami izražajo, da bi plačevali do 1 gl. 20 kr., ako bi se ljudje bolj držali.

(Po ptujskem okraju) širijo nemškutariji «Pesen v poduk zapelanim Slovincem», v kateri se zadirajo tudi v našega dopisatelja, rajnega Borovega Luka in pa v mladega Brinovega Naceka, o katerem pravijo, da «Brinov je Nacek Gospodarov mazatelj, Črnilec pravice največji mazin.» Mi še nismo brali bolj smešno-neumne pesni, kakor je ta «pesen». In vendar hoče biti v «poduk». Mnogokratni državno- in deželnozborski kandidat Janez Visenjak bo gotovo vedel, kdo je zlagatelj pesni, kajti podpisano ime «A. Muršič» je krivo.

(Vlak v Lurd) vozi 344 romarjev, med njimi dva Slovenca, 45 Slovakov, 32 Čehov, 22 Poljakov in 80 Ogrov.

(V Mostaru) so si ustanovile čč. šolske sestre mariborske podružnico. Izgojevale bodo hrvatsko deco. Danes sta se odpeljali v Mostar na novo podružnico sestre Roza in Štefanija. Želimo mnogo božjega blagoslova med brati Hrvati!

(Pri Sv. Trojici v Slov. gor.) so trojiški in lenartski nemškutariji ob zadnjem političnem shodu grdo kričali nad nekaterimi zborovalci ter jih izzivali. Toda o tem prihodnjič. Nemška fakinaža se vzbuja po celem slov. Štajarju.

(Mokraška stranka) v Slov. Bistrici je na slabih nogah, ker nima razun par poznanih mož (?) in njih žen, nikake moči in so jim morali priti na pomoč mokraški sodrugi iz več krajev, celo iz Maribora, da so tulili pri shodu — kakor njih židovski vodje v državnem zboru.

(V Slov. Bistrici) so se pripravljali domači in na pomač došli mokrači na shod v neki zakotni gostilnici. Celi dan so imeli harmoniko, katera jih je navduševala poleg polnih vrčkov na mokraške navade: hujskanje, in razgrajanje.

(Javno vprašanje.) Dovoljujemo si vprašati gosp. komisarja Rajnerja, zakaj je pri shodu v Slov. Bistrici dvakrat zagrozil jednemu pred njim tulečemu mokraču: »Wenn Sie nicht ruhig sind, lasse ich Sie abführen!« in ne izpolnil. Isto človeče je bilo, kakor je gosp. komisar sam videl, vodja kričačev, in ako bil bil ta postavljen na cesto, bi se shod lahko vršil.

(Svarilo!) Ni veliko manjkalo, in zahvaliti se je previdnosti naših mož, da niso v Slov. Bistrici pri shodu kmetje padli po

peščici mokračev-razgrajčev, ter jim preustrojili nemirne ude. Če bi se kaj takega kje dogodilo, ne more biti odgovoren sklicatelj shoda, ampak vladni komisar, ki ima na razpolago žandarmerijo in policijo, a ne ukrene ničesar, da se razgrajalci pomečejo iz shodnice.

(Jasni se!) Zadnji shod v Slov. Bistrici je posvetil z močno lučjo v tamošnje razmere. Vrle, poštene in narodne kmete je postavil na eno stran, na drugo stran pa razgrajajoče mokrače. Nekaterih dopisov o tej zadevi danes nismo mogli priobčiti, zato pridejo prihodnjič na vrsto.

(Posl. J. Zičkar) si je v ponedeljek ogledoval ondotne zadružne naredbe. Nestrpni marenberski Nemci so mu priredili zvečer dvakrat divjaško muziko pred hišo, kjer je prenočeval. Poštenih ljudi ne morejo pustiti pri miru. Gosp. poslanec se je pri okrajnem glavarju pritožil zoper tako neotesano, grdo obnašanje.

(Sv. Marjeta niže Ptuja.) Kakor je že znano, priredi tukajšnje bralno društvo prihodnjo nedeljo 28. avg. koncert z izvanredno zanimivim vsporedom. Sodeluje tudi znana virtuoza na gosli g. D. in F. Serajnika. Med pozameznimi točkami svira godba. Po koncertu je velika ljudska tombola. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Začetek točno ob 4. uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Gornjegrajsko učiteljsko društvo) je imelo dne 15. avg. zborovanje na Ljubnem, pri katerem je govoril socialdemokratski učitelj Horvatek iz Guswerka. Zabavljalo se je proti klerikalcem in govorilo nemški. Mi napredujemo!

(Bralno društvo v Kostrivnici) ima v nedeljo 27. avgusta izvanredni občni zbor. Pri tej priložnosti se bode tudi posvetovalo o ustanovitvi kmetijske zadruge. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Iz Trbovelj.) «Slov. katol. delavsko društvo» v Trbovljah priredi v nedeljo dne 27. avgusta t. l. v novih prostorih g. Ant. Kolavška v drugič veselico v proslavo rojstnega dne Njega Veličanstva presvitlega cesarja Franca Josipa I. s petjem in gledališčno igro «Revček Andrejček», igra s petjem okrajšana v 4. dejanjih. K obilni udeležbi najuljudnejše vabi ude in vse prijatelje društva.

(Dirkalsko društvo ljutomersko) nameravalo je svojo jesensko dirko kot običajno na Male maše dan dne 8. septembra prirediti, ker pa je mariborsko dirkalsko društvo svojo jesensko dirko na ravno isti dan že objavilo, zato bo ljutomerska jesenska dirka v nedeljo dne 3. septembra.

(Pri Sv. Juriju ob Ščavnici) priredi dne 10. sept. t. l. bralno društvo veselico z različnim vsporedom. Veselica se vrši o vsakem vremenu. Natančnejši vspored prihodnjič. Odbor.

(Prešernov večer) priredé središki diletantje v nedeljo dne 27. avgusta t. l. v šolskih prostorih. Spored: 1. «Prolog», zložil B. Flegerič. 2. «Slavnostni govor», govori g. I. Kolarič. 3. Igra: Cvrček. Začetek ob polu 7. uri zvečer. Vstopnina: sedež 40 kr., stojišče 20 kr. Ker je prebitek namenjen spomeniku našega pesnika-prvaka in tukajšnjim národnim zavodom, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Iz Zič.) Tukajšno bralno društvo priredi 3. septembra veselico, pri kateri se bode predstavljala burka «Damoklejev meč» in veseloigra «Srce je odkrila.» Imeli bomo dalje priliko občudovati krasno petje konjiškega moškega zbora, mešanega zbora, polčanskega okteta in krepke glasove tukajšnjih kmečkih fantov, ki nastopijo pri tej priliki prvokrat. Med pristo zabavo vršila se bode tombola, se govorili šaljivi in resni govori, plesalci pa bodo našli mnogo zabave na plesišču. Ker se bode veselica vršila pod streho in sicer pod kozolcem domačega g. župana, naj Vas, koji ste namenjeni se udeležiti veselice slabo vreme nikar ne moti. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

(Javen shod) sklicuje načelstvo «kmetijskega društva ob Rečici ob Savinji» na angeljsko nedeljo ob treh popoldne. Registrovana zadruga šteje nad 700 udov. Otvoritev trgovine bo prvi dan po zborovanju t. j. 4. septembra.

Kmečko zborovanje.

Iz Slov. Bistrice, dne 21. avgusta.

Čudne govorice so začele krožiti po našem okraju, ko smo izvedeli, da bo dne 20. avgusta v Slov. Bistrici kmečko zborovanje. Nekateri so pravili, da bo to socialdemokratski shod, drugi da bo shod za vse stranke. Nadalje se je govorilo, da bo na shodu govoril tudi nek nemški govornik, in da se bo udrihalo po slovenskih poslancih. Mnogo, zelo mnogo se je tudi besedičilo o namenu, v katerem je sklicatelj priredil shod. To govoričenje in besedičenje je uplivalo, da so se katoliško-narodni kmetje našega okraja pod vodstvom našega laporskega Mlakarja v velikem, impozantnem številu udeležili shoda.

Pri Neuholdu, kjer se je imelo vršiti zborovanje, je visela velika frankfurtarica raz streho. Gostilničar je zatrjeval, da je ta cunja v pozdrav nemškemu kolesarjem, ki so imeli isti dan v Slov. Bistrici neko komedijo. Četudi neradi, odločili so se kmetje nazadnje vendar le, da se udeležijo zborovanja v kljub tej frankfurtarici. A svojo nevoljo so pokazali gostilničarju na drug način. Gostilničar isti dan od naših kmetov ni dobil niti vinarja. Gostje, ki so prihiteli na zborovanje iz drugih krajev, so občudovali to vzorno narodno zadržanje slovenskih kmetov. Še predno se je začelo zborovanje, so zaseli katoliško-narodni kmetje zborovalne sobane.

Ob pol štirih se je začelo zborovanje. Kot vladin zastopnik je bil navzoč komisar Rajner iz Maribora. Sklicatelj otvori zborovanje in pozdravi mnogoštevilne zborovalce. Nenavaden je bil ta pozdrav! Zabičeval nam je sklicatelj, da za božjo voljo ne smemo govoriti o verskih rečeh, da ne smemo napadati drugih strank, da moramo biti tiho kakor miši. Toda komaj je izgovoril te besede ter predlagal volitev predsednika, že so začeli njegovi socialdemokratski znanci divjaški krik. Katoliško-narodni kmetje so imenovali svojim predsednikom tovariša Mlakarja iz Laporja, socialdemokratje pa so upili za črešnjevkega Goloba. Čeprav je bil Mlakar izvoljen z ogromno večino, vendar še so mokrači vedno kričali ime svojega kandidata. Naši so odgovarjali z navdušenimi klici: «Živio Mlakar!» A to še je mokrače bolj razjarilo. Upili so, da so jim pene tekale iz ust, bili z nogami ob tla, z rokami ob mizo. Nekaterim se je videlo, da so zavžili že preveč alkohola.

Gospod sklicatelj L. Kresnik jih je miril, a pokazalo se je, da tudi do njih nima nobenega upliva več. Divjali so naprej. V tem zasede izvoljeni predsednik Mlakar svoj prostor in imenuje podpredsednikom g. Koropca iz Studenic in tajnikom g. Medveda iz Laporja. Novo, podvojeno kričanje od strani socialdemokratov! Gospod predsednik da besedo gospodu poročevalcu za prvo točko: «Politični položaj in kmečki stan.» Govornik začne: «Mnogospoštovani zborovalci!» A komaj izreče te besede, zakričijo tudi mokrači. Razburjenost raste. Mokraške žene pomagajo mokraškemu možem kričati in zmerjati nekatere navzoče osebe. Jeden mokrač skuša priti bliže govornika ter se zvija okoli mize. Predsednik in vladni zastopnik zakrijeta s hrbiti govornika, somišljeniki pa pometnejo nemirnega sodruga zopet na svoj prostor nazaj. V dvorani je velikanska vznemirjenost. V tem se vladni zastopnik pokrije, v dvorani nastane tihota iz zastopnik izjavi, da je shod razpuščen. Kmetje pozdravijo te besede z vsklikom na neustrašenega, vrlega predsednika: «Živio Mlakar!» In skupno odkorakajo potem naši možje v narodno gostilno gospoda Petra Novaka. Frankfurtska

cunja pa je žalostno visela raz streho, kakor da bi vedela, da je zakrivila svojemu gostilničarju danes precejšnjo gmotno škodo.

Pri Novaku je bil čist zrak, brez mokraškega in nemškutarskega prahu. Bili smo prijatelji, somišljeniki med seboj. Živo veselje je kmalu zavladalo med nami. Napivali smo vrlemu Mlakarju, kateri edini je naš pravi tovariš in prijatelj: on misli in čuti z nami. On torej naj nas kmete v prihodnje sklicuje k zborovanjem, in nihče drugi. On je mož, njemu lahko zaupamo. Gosp. Kržišnik, kateri je prihitel iz celjske okolice k nam, napil je boljši prihodnosti kmečkega stanu. Lepo je govoril tudi kmet Jug o kmečkem položaju. Uprav viharo pa so bile pozdravljene besede g. Talerja, veleposestnika iz Št. Ilja pri Mariboru, ki je prinesel pozdrave šentiljskih kmetov, ki stojijo ob narodni meji na straži za slovensko zemljo in slovenski jezik. Gsp. Mlakar je v izbranih besedah napil svojim zavednim tovarišem kmetom. Gospod Taler še je enkrat vstal ter med burnim pritrdjevanjem navduševal v lepi napitnici navzoče, da naj glasno in javno zahtevajo zboljšanja kmečkih razmer. Upamo, da bomo g. Talerja odslej večkrat videli na enakih zborovanjih kot govornika.

Tako nam je med navdušenimi govori in veselim petjem hitro potekel odmerjeni čas. Razšli smo se s prepričanjem, da med katoliško-narodnimi kmeti vlada zavednost in pošteno veselje, med mokrači pa razdivjanost in nevednost. Živeli zavedni slovenski kmetje iz celega slovenjebistriškega okraja!

Gospodarske stvari.

Kako divjake vzrejati?

Sadjar mora pred vsem skrbeti, da dobó krepkih, zdravih divjakov. Če ti niso zdravi, dovolj močni, dobro zakoreninjeni, ne premladi, ne prestari za požlahtnjevanje, ne dobimo nikoli lepih in visokih dreves. Podloga razumnemu sadjarstvu so dobri divjaki. Te vzrejamo najbolje iz semena. Seme mora biti sveže in kaljivo, jedrce v njem pa belo in sladkega okusa, nikakor pa ne sme biti pikro in gnilobno. To velja o vseh naših sadnih vrstah. Semena nabiramo lahko, kedar pripravljamo sadje za sušilo, kedar ga tolčemo ali uživamo. Tropine treba večkrat skozi sito presejati, dokler ne ostanejo sama semena ali peske. Tropinam, katere smo sušili na peči, ne kaže izbirati pešek, ker jih je mnogo že nekaljivih. Zelo lepih in snažnih pešek dobimo, ako jih po obedih ali kedar jabolka in hruške režemo za sušenje, devamo na stran. Nekateri sejejo kmalu po prešanju peške s tropinami vred. Tega ni svetovati, ker malokdaj se posreči delo. Navadno zvbijajo tropine toliko miši, da požro vse peske. Jeseni in prvi zimski čas nabiraj sadjar pešek. Da ostanejo kaljive, vložijo jih v zaboje s peskom, s prstjo ali s stolčenim ogljem plastoma, zaboj zakoplji potem eden meter globoko v suho zemljo, da ne morejo miši do njega. Rano spomladi izkoplji zaboj in poseje peške brž, ko je vreme ugodno. Če se kažejo že cime, zadnji je čas, da poseješ peške. Sploh pa so peške od krepkih in trdnih drevesnih vrst boljše mimo vseh drugih. Na suhem hranjene peške cimijo brez odeje malokdaj precej spomladi; kožica je tako izsušena, da se ne dá precej premočiti. Sedaj misli nevednež, da takšne peške sploh ne bodo cimile, ker niso hitro spomladi, gre in izkoplji semena in tako uniči vse. Zemlja mora biti za divjake dobra, sicer ne morejo tam vzrasti krepki, mladi divjaki. Sejati moramo redko, ker tako dobimo divjakov, kateri imajo mnogo korenin ter rasto hitro. Zatorej svetujemo jeseni zemljo 60 do 80 centimetrov globoko prekopati ali rigolati in pognojiti z dobrim, močnim kompostom, ki se raztrosi po vrhu. Kedar greš sejati, naredi 6 do 10 centimetrov globoke jamice po 50

do 60 centimetrov narazen. V te jamice položi peske, pritisni jih z roko in pokrij 3 centimetre na debelo s kompostom. Takšne drevesnične gredice treba potem večkrat opleti in z razredčeno gnojnico politi; to pa le tedaj, kedar so drevesa nekoliko porasla. Vlage jim ne sme nikoli manjkati. Kdor jim hoče še bolj postreči, naj med drevesne vrstice ali sploh med nje vrže nekoliko kratkoslamnega, na pol sprhlega hlevnega gnoja. Ta ohrani drevescem vlago tudi ob hudi suši, plohe jim ne škodujejo veliko, sploh pa imajo zmerom dovolj hrane. Če smo tako ravnali, ničesar zanemarili, potem so že enoletni divjaki, ki so vsekakor več vredni nego dvoletni, za presajenje v drevesnico. Slabejša enoletna in zdrava drevesa pa treba izrjavati, ob koreninah obrezati, deblo jim prikrajšati in jih tako presaditi v dobro rigolano in pognojeno zemljo, to pa v vrste, v katerih stojé drevesa 6 do 8 centimetrov drugo od drugega, vrste pa morajo biti narazen 60 do 70 centimetrov. Črešnje, slive, orehe kaže saditi precej, kedar so zreli odpadli.

Še enkrat ponavljamo resnico, da moramo pred vsem skrbeti za zdrave in močne divjake, ako hočemo vzrediti lepih visokih dreves, kakoršnih nam sedaj živo manjka. Divjakov je pa najbolje dobivati le iz pešek. Skrbimo torej za to. Na majhnem prostoru na vrtu vzredimo lahko vsako leto po tisoč divjakov. Ako jih pocepimo in presadimo, imamo v kratkem lepih mladih dreves. In teh smo potrebni, da stara onemogla drevesa nadomestimo z novimi, čilimi ter prazne prostore zasadimo z rodnim drevjem! «Vrt.»

Listnica uredništva. G. V. P. v P.: Iskrena zahvala! Kakor hitro bo končan danes pričetni podlistek, pride Vaš na vrsto. Prosimo Vas natančnega naslova, da se Vam lahko tudi pisмено zahvalimo!

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po izsrečkanju objavili v „Slov. Gosp.“)

Že stoletja znana deželna rogaška slatina «Templov vrelec», izvirajoča iz čiste pečine, je kraljica vseh hladilnih pijač. 1 pristni zavoj s 25 bokalskimi steklenicami stane 4 gld. v Poljčanah. Naročuje se naj pri studenčnem oskrbništvu pošta Rogaska Slatina.

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“; pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,

darujte za šolo v Muti

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje
radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck.

25

Zaloga in posojilnica glasovirjev

Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zalogo

novih

glasovirjev

in

pijanin

(s križnimi strunami, z
orehovo polituro, črni in
ameriški orehov les)

kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriskem seznačnem sestavu iz najboljših tovarn po
tovarniških cenah.

4—12

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo.

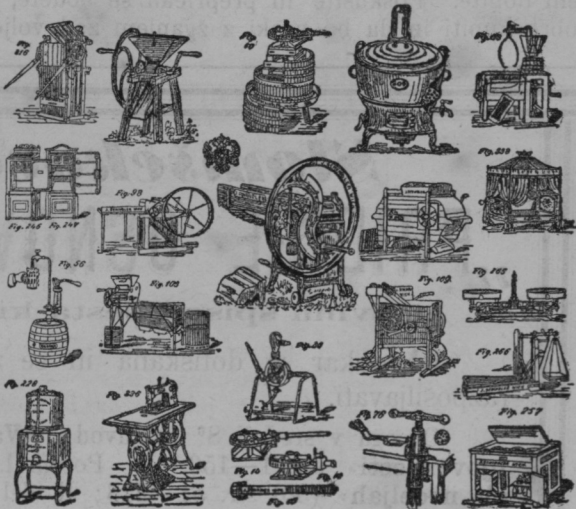
Posojila po najnižji ceni.

Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12,
pošilja zastoj vsakemu
cenilniku v slovenskem
jeziku. V tistem se na-
haja več ko 300 podob
različnih strojev in orodja
za poljedelstvo, obrt in
hišne potrebe. Cene nižje,
kakor povsod drugod.
Pošilja se na poskušnjo.
Reelna postrežba se
jamči. Plačila prav
ugodna. Solidni krščanski
prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 10-18
lasnik privilegij.
Dunaj III., Erdbergstrasse

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisk na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru,

Dopisnice razglednice

(Ansichtskarten)

izdeluje podpisana prav lično, hitro in po ceni.

Kdor želi založiti kako razglednico mora
doposlati fotografijo dotičnega kraja.

Za obila naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila Maribor

Koroška ulica št. 5.

Umetno

stavbarsko-klesarski obrt
Murnikovih naslednik.

Anton Gajser,
lastnik.

Kaiserstr.-The-
atergasse št. 18.
Obstoji že
42 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

v Mariboru.

Izdelujejo se umetelni altariji, prižnice, krstni kameni,
kipi, mavzoleji, grobišča itd. po lastnih in tujih načrtih.
Velika zaloga gotovih nagrobnih kamenov od
mramora, granita in sienita.

Priznana nizke cene.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
v Mariboru, izvedeneca

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne
mize, krstne kamene, okna, itd. itd.
Tudi prevzema mere prostorov
za omenjene predmete, kakor tudi
originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo na-
grobnih spomenikov. Prav velika
zaloga dogotovljenih novih nagrobnih
kamenov od peščenega kamena, mra-
morja, granita in sienita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

28

Na železnicu

in vsled starosti slabotnim priporoča
Benedikt Hertl, posestnik gra-
ščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari,
duha in telo krepčajoči naradni „**Cog-
nac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz nje-
govih lastnih vin. 4 steklenice z zabojč-
kom 6 glđ. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 glđ. 50.kr.
se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Ma-
ribor, Gosposke ulice.**

32-50

Arni Vrbnjak,

trgovec v Križevcih

priporoča vsakovrstne kmetijske
stroje, kakor: slamoreznice,
stiskalnice, mlatilnice itd.,
nadalje: kolesa (velocipede) rab-
ljena in nova in tudi vse dele
koles po nizki ceni.

3-3

Kovač

se išče pri nekem posestniku na
Spod. Štajarskem. Priden, trezen
kovač, ki je izučen tudi v pod-
kavanju, dobi mesto delovodjevo.
Kje? pove upravnistvo lista. 2-2

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajar-
skem po čuda nizkih cenah. Zdravilski
konjak za bolestinike in okrevalce kemično
razložen in spoznan za čisto vinsko pre-
kapnino.

32

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Triljeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škopilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. **Aparate** za sumporavanje lozov.

Mlatilnice, **mlini** za žito, **stiskalnice** (preše) za vino in sadje različnih sestav.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. **Stiskalnice** za seno in slamo ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,
II¹/₂ Praterstrasse 49. 11-20

— Zastopniki se iščejo. — Ceniki brezplačno. —

— Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati. —

„Naša Straža“

Usnjarski mojster

z malo gotovino bi se lahko naselil v večjem trgu na slovenskem Štajarskem na zelo ugodnem mestu.

Slovenskemu narodnemu zdravniku se nudi lepa prilika, naseliti se v velikem, bogatem trgu na Spodnjem štajarskem, kjer bo imel sigurno zelo lepo prihodnost.

V ravno tem kraju se bo prihodnje leto oddajala edina slovenska gostilnica v najem; gostilna je jako dobro obiskana, ker v njo zahajajo vsi narodni krogi iz trga in okolice. 5-5

Kdor želi kaj natančneje izvedeti, naj se obrne do „Naše straže“ v Ljubljani.

Kdor še vedno ni ud „Naše straže“ naj pristopi; udnina znaša 1 K. na leto, ustanovna pa 50 K. —

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Na prodaj

lepo posestvo in hiša z 4 stanovanjem, drvarnice, svinjakom, vodnjakom, z lepo njivo in vrtom z veliko trsjem. — Koroška ulic 116.

Na prodaj

Kmetijsko društvo pri sv. Emi ima na prodaj dva pitana bika, več meterskih centov pšenice in več meterskim centov pšenice in več hektolitrov vina. — Vec se izve pri društvu. Pošta Pristava. 3

Služba organista in mežnarja

želi samec star 30 let, dobro izurjen v orgljanju, lepega obnašanja, ud Marijine družbe. — Kdo pove upravništvo lista.

VABILO

Kmetijsko društvo v Frankolovem, vpisana zadruga z omejenim poroštvom ima svoje zborovanje v nedeljo dne

3. septembra t. l.

ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih z sledečim vsporedom:

I. Poročilo načelstva.

II. Pregled računov.

III. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi odbor.

Novi živinski sejem

bode na Cveni blizu Ljutomera

dne 7. septembra t. l.

in dalje vsako leto ta dan. Prostor je še sedaj brezplačen. K veliki udeležbi vabi

1-2

Županstvo.

Avtonomna past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Past za ščurke (grile) „Eolipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane gl. 1-20. Povsod najboljši uspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. 3-12

M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.

Organist

cecilijanec, ki zna ob enem kako rokodelstvo, dobi takoj službo pri farni cerkvi v Rajhenburgu.

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stavba nove zvonikove strehe!

se bo oddajala pri Sv. Vidu niže Ptuja po licitaciji dne 20. avgusta ob 3. uri popoldne. Podjetniki so na ta dan povabljeni. 4-3

Župni urad Sv. Vida pri Ptui dne 7. avgusta 1899.

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v barvarski ulici 7, v Ptui,

(v hiši kjer je poprej prodajalnica

Martina Muršeca bila) prodaja naravno domače žganje po zelo nizki ceni. — Posebno se priporoča za delavce droženka, tropinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 3

Slomšekove

„PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovornosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.